

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 951

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2012

Op 8 en 9 oktober vindt in Luxemburg de inaugurele vergadering plaats van de Raad van gouverneurs en de Raad van bewind van het ESM. Deze eerste vergadering van de Raad van gouverneurs en Raad van bewind markeert een belangrijke mijlpaal in de aanpak van de Europese schulden-crisis. Met de inwerkingtreding van het permanente noodfonds is er voor gezorgd dat de financiële stabiliteit binnen de eurozone, en daarmee in Nederland, in noodgevallen gewaarborgd kan worden. Graag informeer ik u nader over de inwerkingtreding van het ESM-Verdrag en over de agenda van de inaugurele vergadering van het ESM.

Inwerkingtreding ESM-Verdrag

Conform artikel 48 lid 1 van het ESM-Verdrag is het Verdrag in werking getreden op de datum waarop de akten van bekrachtiging, goedkeuring of aanvaarding zijn neergelegd door de ondertekenaars waarvan de oorspronkelijke inschrijvingen ten minste 90% van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Op 27 september heeft Duitsland de ratificatie van het Verdrag afgerond en daarmee hebben alle ESM-leden, behalve Estland, de ratificatie voltooid en de akten neergelegd. De datum van inwerkingtreding van het ESM is daarmee vastgesteld op 27 september 2012. De ratificatie van Estland zal echter binnen enkele dagen worden afgerond.

Voorafgaand aan de ratificatie van het Verdrag door Duitsland heeft op 12 september jl. het Duitse Constitutionele Hof uitspraak gedaan over de vraag of het ESM-Verdrag verenigbaar is met de Duitse grondwet. Het Hof heeft geoordeeld dat het ESM-Verdrag niet in strijd is met de Duitse grondwet. Het Hof heeft aangegeven op grond van welke vervulde voorwaarden het dit oordeel heeft kunnen vellen. Alle partijen bij het Verdrag hebben vervolgens op 26 september een gezamenlijke verklaring uitgegeven waarin wordt benadrukt dat geen enkele bepaling van het Verdrag kan worden uitgelegd dat zij ertoe leidt dat de betalingsverplichtingen hoger zijn dan het aandeel in het maatschappelijk kapitaal van elk

ESM-lid, als bepaald in het ESM-Verdrag, zonder de voorafgaande instemming van de vertegenwoordiger van elk lid en de inachtneming van de nationale procedures en dat het beroepsgeheim van de medewerkers van het ESM er niet toe zal leiden dat nationale parlementen onvoldoende kunnen worden geïnformeerd. Met deze verklaring benadrukken de ESM-leden dat het ESM-Verdrag aan de voorwaarden van het Duitse Hof voldoet. De verklaring is als bijlage toegevoegd.*)

Conform artikel 41 lid 2 zal elk ESM-lid binnen vijftien dagen na de datum van inwerkingtreding van het Verdrag de eerste termijn van het volgestort kapitaal betalen. De Eurogroep heeft op 14 september besloten dat in oktober 2012 zowel de eerste als de tweede termijn van het volgestort kapitaal betaald zullen worden (zie ook verslag van de Eurogroep van 14 september jl. met Kamerstuk 21 501-07, nr. 944). In eerste instantie stonden de eerste en tweede storting voor respectievelijk juli en oktober gepland. Doordat het ESM-Verdrag later dan de oorspronkelijke streefdatum in werking is getreden, zal in oktober zowel de eerste als de tweede tranche tegelijk worden gestort.

Binnen twee weken na de inwerkingtreding van het Verdrag wijst ieder ESM-lid zijn gouverneur en zijn plaatsvervangend gouverneur aan. Het Verdrag schrijft voor dat de gouverneur een lid van de regering moet zijn en verantwoordelijkheid draagt voor financiën. De gouverneur benoemt de bewindvoerder en de plaatsvervangend bewindvoerder. Het lid van de Europese Commissie belast met economische en monetaire zaken en de president van de ECB wijzen ieder een waarnemer aan, die aanwezig zal zijn bij de vergaderingen van de Raad van Bewind.

Agenda vergadering van de Raad van gouverneurs 8 oktober

Benoemingen

De inaugurele vergadering van de Raad van gouverneurs zal procedureel van aard zijn. De Raad van gouverneurs zal een voorzitter en een vicevoorzitter benoemen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid, volgens artikel 5 lid 7(b) van het ESM-Verdrag, ofwel te worden voorgezeten door de voorzitter van de Eurogroep ofwel om uit zijn leden een voorzitter en een vicevoorzitter te kiezen voor een periode van twee jaar.

Ook zal de Raad van gouverneurs op basis van artikel 5 lid 7(e) met gekwalificeerde meerderheid de directeur van het ESM benoemen voor een periode van vijf jaar. De directeur moet een kandidaat zijn met de nationaliteit van een ESM-lid, mag tijdens het bekleden van de functie geen gouverneur, bewindvoerder of plaatsvervanger van beiden zijn.

Op basis van artikel 5 lid 7(i) zal de Raad van gouverneurs met gekwalificeerde meerderheid de leden van het auditcomité benoemen. Het auditcomité is onafhankelijk en bestaat uit vijf leden. Van deze vijf leden is een lid een afgevaardigde van de Europese Rekenkamer en twee leden zijn afgevaardigden van de nationale Rekenkamers van de ESM-leden, die volgens een toerbeurtsysteem worden benoemd. Duitsland en Luxemburg zijn als eerste aan de beurt. Tenslotte worden er nog twee onafhankelijke leden gekozen. Op basis van artikel 5 lid 7(j) zal de Raad van gouverneurs de externe auditors accepteren. De externe auditors controleren de rekeningen van het ESM op basis van artikel 29 van het ESM-Verdrag.

Tenslotte zal de Raad van gouverneurs de voordrachten van de gouverneurs voor de bewindvoerders en de plaatsvervangende bewindvoerders bevestigen, alsmede de waarnemer van de Europese Commissie en de ECB.

By-laws, reglement van orde en richtsnoeren

De Raad van gouverneurs zullen met gekwalificeerde meerderheid de organisatievoorschriften (by-laws) van het ESM en het reglement van orde van de Raad van gouverneurs en de Raad van bewind aannemen. De Eurogroep van 21 juni jl. heeft reeds de by-laws en de reglementen van orde geaccordeerd. Er wordt geen discussie verwacht tijdens de Raad.

Om het ESM operationeel te maken, worden diverse richtlijnen opgesteld. De richtlijn voor de beprijzing van de instrumenten van het ESM is na de Eurogroep van 14 september technisch uitgewerkt in de Eurogroup Working Group en de Raad van gouverneurs zal deze richtsnoer nog met onderlinge overeenstemming moeten aannemen. Er wordt geen discussie meer verwacht in de Raad. De richtlijn voor de beprijzing van de instrumenten van het ESM is de laatste richtlijn waar nog overeenstemming over bereikt moest worden. De meeste richtlijnen zijn reeds door de Eurogroep geaccordeerd en zullen door de Raad van Bewind worden aangenomen.

In maart 2012 is de gezamenlijk leningcapaciteit van het ESM en het EFSF geëvalueerd. De Eurogroep van 30 maart jl. heeft toen besloten dat de gezamenlijke leencapaciteit van het ESM en het EFSF vanaf juli 2012 700 miljard euro zijn, in plaats van 500 miljard euro zoals in de preambule lid 6 van het ESM-Verdrag staat. De Raad van gouverneurs zal dit maximale leningvolume nogmaals bekrachtigen.

Tenslotte zal de Raad van gouverneurs het op het ESM-personeel toepasselijke belastingregime vaststellen (ESM-Verdrag artikel 5 lid 7(I)) en de overeenkomst tussen Luxemburg en het ESM over de vestiging van het hoofdkantoor autoriseren.

Agenda vergadering van de Raad van bewind 9 oktober

De Raad van bewind kan een compensatiecomité oprichten en zal hier tijdens de vergadering toe besluiten. Het compensatiecomité is een subcomité van de Raad van bewind en bestaat uit vijf leden van de Raad van Bewind. De directeur van het ESM mag participeren in het comité. Het comité stelt het raamwerk op voor de compensatie en voorwaarden van het personeel van het ESM en beoordeelt daarnaast de individuele salarisverhogingen boven een bepaalde range. Mede op aandringen van Nederland is een terughoudend beloningsbeleid ingevoerd, waarbij het ESM personeel in lagere salarisschalen zal werken dan vergelijkbare internationale financiële instellingen zoals de EBRD, EIB en ECB. Alleen voor een beperkt aantal specialisten geldt dat zij afwijkend (meer in lijn met de beloningsschalen in andere internationale financiële instellingen) kunnen worden beloond, als het compensatiecomité daar goedkeuring aan verleent.

Zoals reeds aangegeven zal de Raad van bewind diverse richtsnoeren aannemen. Het betreft de vijf richtsnoeren voor de instrumenten van het ESM evenals de richtsnoeren voor het dividendbeleid, het investeringsbeleid, het oproepen van oproepbaar kapitaal, het door het ESM aangaan van leningen en voor het beleggingsbeleid van het ESM. Ook zal de Raad van bewind de arbeidsvoorwaarden en algemene regels voor het personeel aannemen. Al deze richtsnoeren en de arbeidsvoorwaarden en

regels van het personeel heeft de Eurogroep op 21 juni jl. en 14 september jl. reeds geaccordeerd. Er wordt hierover geen discussie verwacht.

Tenslotte

De Raad van gouverneurs zal minimaal een keer per jaar vergaderen. Voorafgaand aan de vergaderingen van de Raad van gouverneurs zal ik uw Kamer informeren over de agenda en achteraf verslag uitbrengen van de vergadering. In mijn eerdere brief over de parlementaire betrokkenheid bij EFSF/ESM besluiten van 13 september jl. (Kamerstukken II, 21 501-07, nr. 942) heb ik de Kamer uiteengezet hoe de informatievoorziening over aanvragen voor steunverlening alsmede de inrichting van het ESM vormgegeven zal worden.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

*) Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer